

TEGENBEGROTING 2017

GroenLinks Tweede Kamerfractie, 21-09-2016

GROENLINKS

Op 6 september presenteerden we ons verkiezingsprogramma: "Tijd voor verandering". Want verandering, dat is hard nodig. Na 15 maart 2017, maar ook nu. GroenLinks laat zien dat het anders kan. Nederland kan vanaf 2017 een ambitieus klimaatbeleid voeren, de groeiende ongelijkheid verminderen en ervoor zorgen dat iedereen meedoet in de samenleving. Dat kan niet alleen, dat moet ook.

We kunnen niet wachten met het bestrijden van ongelijkheid

In tegenstelling tot de belofte van kabinet Rutte-Asscher dat er eerlijk gedeeld zou worden, zijn de hoge inkomens er veel meer op vooruit gegaan dan de lage inkomens. Zij zijn er afgelopen kabinetsperiode in euro's minstens vijf keer zoveel op vooruit gegaan. Hoezo eerlijk delen?

Nederland blijft een voorloper op belastingontwijking: voordelen voor multinationals worden in stand gehouden, de premier maakt actief reclame met mazen in de bonuswet en de staatssecretaris van Financiën wil de tarieven van de winstbelasting verlagen om bedrijven te lokken. Tegelijkertijd betalen de caissière, de leraar en de verpleger het volle pond. Dat is niet eerlijk.

Ook op de arbeidsmarkt is de tweedeling toegenomen. Jongeren, laagopgeleiden en mensen met een niet-Westerse achtergrond hebben vaker een onzekere flexbaan. Vaste banen zijn aan een steeds kleinere groep voorbehouden. GroenLinks creëert fatsoenlijke banen, vooral aan de onderkant. Voor de mensen die niet aan het werk kunnen, zorgen we dat ze goed rond kunnen komen.

We kunnen niet langer wachten met ambitieus klimaatbeleid

Het Energieakkoord was een eerste stap op weg naar een beter klimaat, maar er is veel meer nodig. Als we langer wachten, komen we op een punt waarop we niet meer terug kunnen. Het punt waarop we onze kinderen moeten vertellen dat zij moeten leven in een wereld met droogte en overstromingen, omdat onze generatie de verkeerde keuzes maakte. Dat zij moeten vechten tegen het opkomende water, omdat wij verloren van het economisme. Dit punt is nog niet bereikt, maar we kunnen niet langer wachten.

We moeten en kunnen nu kiezen voor het sluiten van de kolencentrales, voor schone auto's en voor minder oppompen van Gronings gas. Onze tegenbegroting en klimaatbegroting laten zien hoe we dat kunnen doen.

We kunnen niet wachten met het verdedigen van verdraagzaamheid

De wereld werd de afgelopen jaren opgeschrikt door terrorisme. Van België tot Irak, van Frankrijk tot Nigeria werden er aanslagen gepleegd. Terroristen bedreigen onze veiligheid en onze manier van leven. GroenLinks laat zich inspireren door premier Matteo Renzi. Hij zei: "Zij vernietigen standbeelden, wij willen blauwhelmen van cultuur. Zij verbranden boeken, wij bouwen bibliotheken. Zij verspreiden terreur, wij antwoorden met cultuur."

Naast de 450 miljoen die het kabinet investeert in veiligheid, wil GroenLinks daarom dat er ook 450 miljoen wordt geïnvesteerd in onze cultuur.

Democratie begint met elkaar ontmoeten, elkaar spreken en elkaar in de ogen kunnen kijken, zodat we ook kunnen ingrijpen als er iemand buiten de boot dreigt te vallen.

Jesse Klaver
Rik Grashoff

HOOFDLIJNEN

GroenLinks schrapt de belastingvoordelen die het kabinet de afgelopen jaren aan de hogere inkomens heeft gegeven. We zetten die in waar ze nodig zijn: bij de lagere inkomens. We halen meer geld op door de verhoging van milieubelastingen en het bestrijden van belastingontwijking. We gebruiken dit geld voor het investeren in schone energie en voor het goedkoper maken van arbeid. Op deze manier bereiken we de klimaatdoelen in 2020, terwijl we tegelijkertijd zorgen dat er juist meer groene banen komen.

Eerlijk delen

Onder het kabinet Rutte zijn de verschillen in inkomen alleen maar toegenomen. Rijken gingen er veel meer op vooruit dan mensen met een laag inkomen. Niet alleen het inkomen ging achteruit, ook de inkomenszekerheid: meer gedwongen flexbanen en nul-urencontracten. Boosheid over deze ongelijkheid wordt gebruikt voor een rechtse agenda. De vinger wordt gewezen naar vluchtelingen en naar Brussel. Maar vluchtelingen hebben zich echt niet bezig gehouden met de ingewikkelde financiële constructies die de crisis hebben veroorzaakt, dat waren onze eigen bankiers. En de Europese Unie heeft niet besloten dat wij belastingvoordelen uit moeten delen aan iedereen die meer dan twee keer modaal verdient, dat was ons eigen kabinet. Daarom kunnen we er ook voor kiezen dit heel anders te doen. GroenLinks laat in deze tegenbegroting zien dat het wel anders kan, dat we de ongelijkheid volgend jaar al kunnen verminderen.

Allereerst doen we dat door het belastingvoordeel dat hoge inkomens hebben gekregen terug te draaien. Multinationals en mensen met grote vermogens gaan eerlijk mee betalen aan Nederland. Het geld dat we daarmee ophalen zetten we in om te zorgen dat huishoudens die van weinig geld moeten rondkomen minder belasting hoeven te betalen. Mensen die van een uitkering rond moeten komen, van een baan die weinig betaalt en gepensioneerd met een klein pensioen gaan er allemaal op vooruit. Daarnaast trekt GroenLinks een half miljard uit voor loonkostensubsidies aan de onderkant van de arbeidsmarkt, om er voor te zorgen dat er überhaupt minder mensen zijn die van een uitkering rond hoeven te komen.

Tegengaan klimaatverandering

Met het klimaatakkoord van Parijs is er een wereldwijd een beslissing gemaakt: we zorgen dat de aarde veel minder dan 2 graden opwarmt, en we doen ons best om onder de anderhalf graad te blijven. GroenLinks staat hier helemaal achter: wij zijn de laatste generatie die klimaatverandering kan beperken. Maar bij het ondertekenen van een akkoord hoort ook het ondernemen van actie. En het is niet alleen een akkoord: ook de rechter heeft in de Urgenda-zaak bepaald dat we de CO₂-uitstoot in 2020 met 25% moeten verminderen. Dat betekent dat we er hard aan moeten trekken. Tegelijk met onze tegenbegroting presenteren we, net als vorig jaar, een klimaatbegroting. Daarin laten we zien dat deze doelen betaalbaar en haalbaar zijn. Niet alleen dat: ze helpen Nederland ook om over te gaan naar een duurzame economie, door het creëren van groene banen. We moeten ons geld niet langer verdienen met fossiele brandstoffen, maar met een industrie die ook de komende 100 jaar nog relevant is.

We investeren daarom 2 miljard in het verduurzamen van woningen en het besparen van energie. Tegelijk

sluiten we de kolencentrales zo snel mogelijk, en maken we het duurder om CO2 uit te stoten en energie te gebruiken, vooral voor grootverbruikers. Ook vervuילend vervoer pakken we aan, door vervuילende auto's en vrachtauto's duurder te maken. Schone auto's maken we juist goedkoper.

Investeren in onze vrijheid

Om elkaar te kunnen ontmoeten moeten we elkaar wel weten te vinden. Dat kan niet zolang we in gescheiden werelden leven. GroenLinks wil daarom 450 miljoen uitgeven aan het versterken van de vrijheid. Naast de 120 miljoen van het kabinet die hierheen gaat, investeren wij daarom 330 miljoen extra.

We investeren in bibliotheken en sportveldjes in de wijk, waar we samen kunnen ontspannen. We investeren in wijktheater en buurtprojecten waar we met elkaar in gesprek kunnen. We zorgen ervoor dat iedereen vanaf dag één op gelijke snelheid mee kan draaien in de samenleving, door geld uit te trekken voor de begeleiding en scholing van vluchtelingen. En we trekken geld uit voor buurtwerkers, zodat we mensen die niet participeren aan kunnen spreken en mee kunnen laten doen. Spanningen bestrijden we niet alleen in Nederland, dus trekken we ook geld uit voor ontwikkelingssamenwerking.

	Lasten- verzwaring	Lasten- verlichting	Investering	Bezuiniging
Eerlijk delen				
Ontwikkelingssamenwerking			500 mln	
Werkgeversheffing inkomens boven de €150.000	600 mln			
Aanpakken belastingontwijking	1300 mln			
Terugdraaiing kabinetsinvestering WBSO				100 mln
Onderwijs			100 mln	
Terugdraaien lastenverlichting hoogste inkomens	2400 mln			
Ouderenkorting		200 mln		
Lastenverlichting lagere inkomens		2300 mln		
Huishoudelijke hulp			300 mln	
Belastingvoordeel werkgevers voor banen aan de onderkant		500 mln		
Lastenverlichting werkgeverspremies		200 mln		
Terugdraaien kabinetsbezuiniging op Wlz			200 mln	
Tegengaan klimaatverandering				
Verminderen gaswinning Groningen naar 21 mld m ³			400 mln	
Energiebesparing zware industrie bevorderen			700 mln	
Verhoging energiebelasting zware industrie	700 mln			
Uitstootbelasting vrachtwagens	500 mln			
CO2-heffing elektriciteitscentrale	400 mln			
Investeringsaftrek energiebesparing huiseigenaren		500 mln		
Lagere verhuurdersheffing i.c.m. groene investeringsplicht		700 mln		

Hogere energiebelasting gas	200 mln			
Verhogen belasting vervuilende auto's	100 mln			
Belastingvoordeel schone auto's		100 mln		
Groene innovatie			100 mln	
Bezuiniging topsectoren				300 mln
Beperken mainport-beleid				300 mln
Investeren in onze vrijheid				
Bevorderen sociale cohesie			100 mln	
Investering in cultuur in de wijk			130 mln	
Betere integratie en begeleiding vluchtelingen			100 mln	
Overig				
Natuur			100 mln	
Legalisering softdrugs				200 mln
Terugdraaien budgetverhoging Defensie				300 mln
Investering Defensie: cybersecurity			100 mln	

Overzicht	
Netto uitgavenverhoging	1,7 miljard
Lastenverzwaring	1,7 miljard
Waarvan lastenverlaging inkomen en arbeid	0,2 miljard
Waarvan lastenverzwaring vermogen en winst	1,3 miljard
Waarvan lastenverzwaring milieu	0,6 miljard